

اگرچه نیت خوبی است زیستن ...
اما خوشا که دست به تصمیم بهتری بزنیم!

 www.konkursara.com

 ۰۲۱۵۵۷۵۶۵۰۰

دانلود بهترین جزوات در

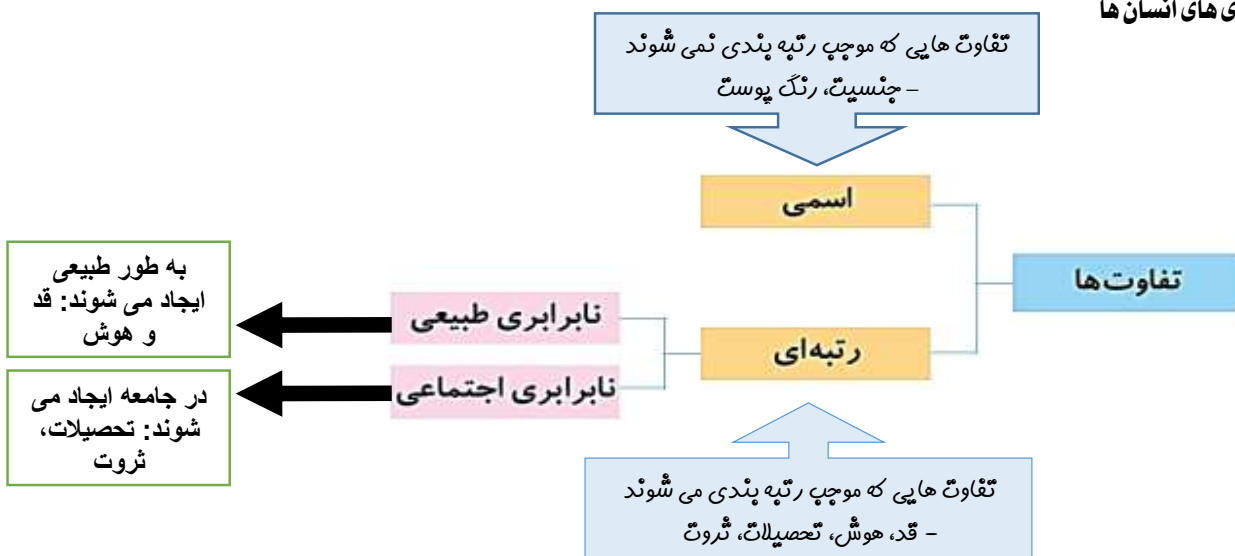
کنکورسرا

کنکورسرا

مرجع تخصصی قبولی آزمون فرهنگیان و آزمون استخدامی آموزش و پرورش

درس هفتم (نابرابری اجتماعی)

انواع تفاوت و نابرابری های انسان ها

بنابراین تفاوت ها را می توان به سه نوع «تفاوت اسمی»، «نابرابری طبیعی» و «نابرابری اجتماعی» تقسیم کرد.

نابرابری اجتماعی ← یکی از مهم ترین موضوعات مورد توجه جامعه شناسان است

👉 چه موقع تفاوت‌ها اسمی و نابرابری طبیعی مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرد؟
 در صورتی که به نابرابری‌های اجتماعی منجر شوند، مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند
 مثال ← تفاوت انسان‌ها بر اساس رنگ پوست یک تفاوت اسمی است اما در نظام آپارتاید (نژاد پرستی) تبدیل به نابرابری اجتماعی می‌شود

جامعه‌شناسان در مطالعه نابرابری اجتماعی به قشربندی اجتماعی در جوامع توجه دارند

👉 علت نابرابری اجتماعی از نظر جامعه‌شناسان چیست؟ توزیع نابرابر مزایای اجتماعی (ثروت، دانش، قدرت)

مزایای اجتماعی شامل چه مواردی است؟ قدرت، دانش، ثروت

دو تصویر مهم

برخی افراد برای دستیابی به مزایای اجتماعی راه هموارتری پیش رو دارند

مفهوم قشربندی از زمین‌شناسی گرفته شده است و جامعه‌همانند زمین دارای لایه پندی سلسله مراتبی دانسته شده است

👉 مبانی اعتقادی سه رویکرد اصلی نابرابری اجتماعی (k98)

انتقادات	مبانی	نام‌ها
نابرابری همیشه نتیجه نابرابری طبیعی نیست	نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد	رویکرد اول: طرفداران قشربندی مدل لیبرالی مدل سرمایه داری
نمی‌توان با این رویکرد نابرابری میان افراد متولد شده در طبقات اجتماعی مختلف را توضیح داد	نابرابری اجتماعی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی بر می‌خیزد پس عادلانه است	
ممکن است نقطه شروع رقابت (جایگاه خانواده‌ای که فرد در آن متولد می‌شود) یکسان نباشد	این رویکرد طرفدار قشربندی اجتماعی است	
در این شرایط (عدم یکسان بودن نقطه شروع) نابرابری اجتماعی مقدمه یک نابرابری اجتماعی دیگر می‌شود	هیچ جامعه‌ای بدون قشر بندی نبوده است و در همه جا و همه زمان‌ها قشر بندی بوده است	
	با تاکید بر کارکردهای قشر بندی آن را تائید و تثبیت می‌کنند	

انتقادات	مبانی	نام‌ها
	نابرابری اجتماعی طبیعی نیست	رویکرد دوم: (k99) مخالفان قشر بندی اجتماعی مدل کمونیستی و سوسیالیستی رویکرد انتقادی مدل عدالت اقتصادی
	نابرابری نتیجه روابط سلطه جویانه بین انسان‌ها است و باید با آن مبارزه کرد	
	عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند	
	توزیع برابر ثروت ← عدالت	
حذف مالکیت خصوصی موجب از بین رفتن انگیزه رقابت می‌شود.	مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه شده است و باید از بین برود	

نام‌ها	مبانی
رویکرد سوم: طرفداران عدالت اجتماعی مدل عدالت اجتماعی (k1400)	هر دو رویکرد قبلی ناعادلانه است زیرا ← طرفداران قشربندی: نقطه آغاز رقابت ناعادلانه است مخالفان قشربندی: نقطه پایان رقابت ناعادلانه است هر دو رویکرد قبلی با فطرت انسان سازگار نیست پس با شکست مواجه است
	مالکیت خصوصی لغو نمی شود اما جامعه (دولت) وظیفه دارد تا نقطه شروع را یکسان کند
	تدابیر دولت برای یکسان سازی نقطه آغاز رقابت و کاهش نابرابری: اخذ مالیات از ثروتمندان و رفع فقر با آن
	نه با رهاسازی مطلق (رویکرد ۱) موافق است و نه با کنترل مطلق (رویکرد ۲): نه اجرا عدالت را به دست نامرئی بازار می سپارد (رویکرد ۱) و نه دخالت همه جا نه دولت (رویکرد ۲) را می پذیرد
	آنها به دنبال برقراری عدالت اجتماعی هستند اما به بهانه عدالت اجتماعی آزادی افراد را و امکان رقابت میان آنها را از بین نمی برند

👉 چرا از نظر رویکرد طرفداران قشر بندی، نابرابری و قشربندی اجتماعی عادلانه است؟ چه انتقادی بر این عقیده وارد است؟

زیرا قشربندی اجتماعی از نابرابری و تفاوت های طبیعی ناشی می شوند.

انتقاد: آنها این واقعیت را نادیده می گیرند که نابرابری های اجتماعی همیشه نتیجه نابرابری های طبیعی نیستند در هر جامعه ای، برخی از افراد در طبقه بالا و برخی دیگر در طبقه پایین متولد می شوند پس یک نابرابری اجتماعی مقدمه نابرابری های اجتماعی بعدی می شود، نه یک تفاوت یا نابرابری طبیعی

👉 نتایج طبیعی دانستن نابرابری اجتماعی از نظر طرفداران قشربندی چیست؟

۱. نابرابری را عادلانه می پندارند

۲. نقش انسان و جامعه را در پدید آمدن نابرابری نادیده می گیرند

۳. تغییر نابرابری اجتماعی را ناممکن می دانند

👉 علت نابرابری اجتماعی را از نظر مخالفان و موافقان قشربندی اجتماعی مقایسه کنید.

موافقان (طرفداران) قشربندی ← تفاوت ها و نابرابری های طبیعی افراد

مخالفان قشربندی ← ناشی از تفاوت ها و نابرابری های طبیعی نیست، بلکه نتیجه روابط سلطه جویانه میان انسان هاست و باید با آن مبارزه کرد

👉 راه حل از بین بردن نابرابری اجتماعی از نظر مخالفان قشربندی اجتماعی چیست؟

۱. برقراری عدالت اقتصادی از طریق توزیع برابر ثروت

۲. از بین بردن مالکیت خصوصی

👉 چرا مخالفان قشر بندی معتقد به از بین بردن مالکیت خصوصی هستند؟ چه انتقادی بر این عقیده وجود دارد؟

۱. زیرا مالکیت خصوصی را موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی می دانند

۲. اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت و بدین ترتیب همگان شرایطی یکسان خواهند داشت

انتقاد: با حذف مالکیت خصوصی، انگیزه رقابت از بین می رود؛ زیرا این امر سبب می شود، تلاش و شایستگی بیشتر افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته شود

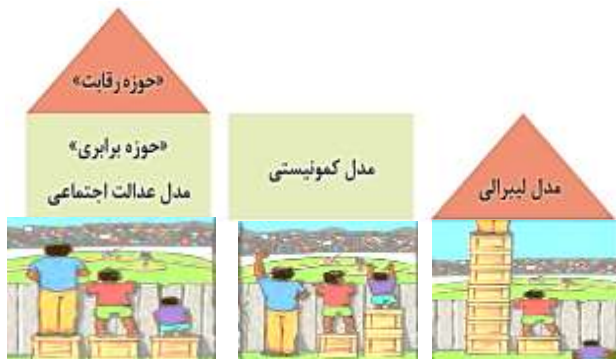
👉 از نظر طرفداران عدالت اجتماعی (رویکرد سوم) چرا رویکرد طرفداران و مخالفان قشر بندی اجتماعی ناعادلانه است؟

طرفداران قشربندی: نقطه آغاز رقابت ناعادلانه است ← این واقعیت را نادیده می گیرد که افرادی که در طبقه اجتماعی پایین متولد می شوند حتی با داشتن شایستگی

و تلاش برابر با افرادی که در طبقه اجتماعی بالا متولد می شوند، به سادگی امکان رقابت با آنها را ندارند

مخالفان قشربندی: نقطه پایان رقابت ناعادلانه است ← در آن افراد توانمند و کوشا، به اندازه استحقاقی که دارند، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی شوند

هر دو رویکرد ← با فطرت انسان سازگار نیست پس با شکست مواجه است

👉 مراحل شکل گیری دانش انتقادی

مرحله اول ← غلبه رویکرد تبیینی در جامعه شناسی

۱. داورى ارزشى (انتقادى) درباره ارزش ها خارج از علوم اجتماعى و غير علمى تلقى شد

۲. دانش از ارزش جدا شد: دانش در قلمرو تبیین و ارزش قلمرو تفسیر معرفی شد

مرحله دوم ← غلبه رویکرد تفسیری در جامعه‌شناسی

بدین ترتیب از درون رویکرد تفسیری نوع جدیدی از جامعه‌شناسی به نام **جامعه‌شناسی انتقادی** پدید آمد

۱. رویکرد تبیینی به حاشیه رفت

۲. راه بازگشت گزاره‌های انتقادی و تجویزی به جامعه‌شناسی باز شد

۳. با پیوند دانش و ارزش، دانش انتقادی شکل گرفت

👉 دانش انتقادی چیست؟

دانشی که از وضعیت موجود انتقاد می‌کند و می‌خواهد برای رسیدن به وضعیت مطلوب راه حل ارائه کند

👉 ویژگی‌ها و مبانی نظری جامعه‌شناسی انتقادی چیست؟

۱. به توصیف و تبیین پدیده‌ها بسنده نمی‌کند بلکه به داوری ارزشی پدیده‌های اجتماعی می‌پردازد.
۲. علم را به معنای تجربی و حسی محدود نمی‌کند.
۳. مهمترین هدف جامعه‌شناسی انتقادی: نقد وضعیت موجود جامعه و ارائه راه حل برای رسیدن به وضعیت مطلوب
۴. آنها همانند رویکرد تفسیری بر توانایی و خلاقیت انسان در ساخت جهان اجتماعی تاکید می‌کنند اما کم توجهی رویکرد تفسیری به ساختارها و تاثیر آنها بر زندگی افراد را درست نمی‌دانند.
۵. آنها سرکوب اراده فرد یا گروهی را سلطه می‌دانند و به انتقاد آن می‌پردازند.

👉 چه چیزی جامعه‌شناسی را به داور دربار ارزش‌ها و انتقاد از آنها می‌کشاند؟

فاصله وضعیت موجود و مطلوب

👉 دو وجه زندگی اجتماعی انسان چیست؟

- ✓ افراد با زندگی اجتماعی خود جهان اجتماعی و ساختارها را می‌سازند
 - ✓ جهان اجتماعی (ساختارها) با الزام‌ها و پیامدهای خود بر زندگی اجتماعی افراد تاثیر می‌گذارد
- کنش افراد ← جامعه و ساختارها
- جامعه و ساختارها ← کنش افراد

👉 نقد رویکرد انتقادی بر رویکرد تفسیری چیست؟

آنها همانند رویکرد تفسیری بر توانایی و خلاقیت انسان در ساخت جهان اجتماعی تاکید می‌کنند اما کم توجهی رویکرد تفسیری به ساختارها و تاثیر آنها بر زندگی افراد را درست نمی‌دانند

👉 بی توجهی به ساختارهای اجتماعی چه پیامدها و معانی را به دنبال دارد؟

- ✓ نادیده گرفتن ساختارها به معنای: چشم پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آن است
- ✓ زیرا: انتقاد از ساختارها را غیر ممکن می‌سازد
- ✓ در نتیجه: کنترل آثار مخرب آنها از دست می‌رود

👉 چرا جامعه‌شناسی انتقادی بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر تاکید می‌کند؟

تا بتوانند از سلطه چنین ساختارهایی بر انسان پیشگیری کنند و زمینه شکل‌گیری ساختارهای اجتماعی انسانی تر را فراهم کنند

👉 جامعه‌شناسی انتقادی چه چیزی را مصداق سلطه می‌داند؟

سرکوب اراده فرد یا گروهی از افراد

👉 دستاوردهای جامعه‌شناسی انتقادی چیست؟

۱. هیچ حقیقت و فضیلتی را کشف نمی‌کند تا بر اساس آن به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد (k1400)
۲. با پذیرش رویکرد تفسیری ← قبول این نظر که تمامی ارزش‌ها با اراده انسان‌ها، گروه‌ها و فرهنگ‌ها ساخته می‌شوند
۳. هیچ فرهنگ، گروه یا ارزشی برتر یا بهتر از دیگری نیست
۴. نباید هیچ فرهنگی، گروهی یا افرادی بر دیگران سلطه یابند و اگر سلطه یابند اراده سرکوب می‌شود

جامعه‌شناسی انتقادی		
هدف	روش	موضوع
انتقاد از وضع موجود، تجویز وضع مطلوب و راه رسیدن به آن	تفسیری، انتقادی و تجویزی	کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن
